

M A G Y A R K U R I R

Bétsből, Június' 23-dikán 1818.

Északi Amériikai Egygyesült Státusok.

Azon Biztosoktól, kiket ezen Státusok' Elölülője a' Buenos - Ayresi Országlószékhez küldött vala, tudósítások érkeztek. Örömmel írják ezek, hogy az odavaló Státusok' Elölülője igen jól fogadta őket. A' Buenos - Ayresi lakosok nagyon örvenedeznek ezen Biztosok' odamenetelének, minthogy ők ezt annyinak tartják, mint ha ez által az ők' függetlenségét az Északi Amériikai Országlószék megesmerte volna.

Az Északi Amériikai újságlevelek egy proklamátzióját adták - ki a' magok Elölülőjöknek, melyben ő a' felől tudósítja a' közönséget, hogy az ezen Státusok 's az Anglus Kanadák között találtató nagy tókra nézve, a' mellyek felett gyakran egyenetlenkedni szoktak egymás között a' két Országlószékek, mostanában mitsoda egygyezésre léptek légyen, tudniillik: — Az Ontaro taván, egyegy, 100 tonnás, 18 ágyus; a' Champlain taván hasonlóképpen egyegy, az úgynevezett felső tékon pedig két-két, ilyen hajót tarthat mindenik.

A' Congressus' ülései a' múlt Aprilis' végén félbeszakasztatván, a' Képviselők' kamarájának Orátora Clay ily beszéddel botsátotta-el őket: —

„Barátaim, 's az Amériikai népeknek, mellyek örökös szövetségre léptek egymással, méltó Helytartóji! Mi, mi-nekutánna ezen esztendei munkáinkat elvégeztük, egygyességgel és szeretettel

viszsa térünk honnyainkba. Új meggyőződést visszunk oda azon principiumoknak böltsességéről, mellyek a' mi Szövetségi Országlásunkat lelkesítik, a' mi szabad Constitúciónknak jóságáról, mellyet a' föld színén semmivel mással összehasonlítani nem lehet, 's a' mi Respublikánknak szüntelenül magasabbra emelkedő virágzásáról. Minekelötte még ezen ülésünkből elszélednénk, Kapitolumunk' homlokán függeni fogjuk szemlélni a' mi nagy Szövetségünknek új zászlóját. Ezen Szövetség, melynek ereje eleintén tsak egy makknyi vala, lassanlassan meglehető politikai tehetőségre kapván, most husz virágzó Státusokat számlál magában, mellyek tsak a' szabadság által lelkesítettő szorgalmatos munkásságban, a' szüntelen terjedő 's nevedő közönséges boldogságra való lankadhatatlan törekedésben, 's a' polgári virtusoknak gyakorlásában, vetélkednek egymással. Számlálni fog ez nem soká többeket is magában; mert a' mi szabad Amériánkban mindenek hamar és vidámsággal gyarapodnak. Az a' nagy tsillagzat, melly a' mi nemzeti zászlónk' mezejének közepén sugárol, már husz kisebb tsillagokból áll, 's azon husz részeket jelenti, a' mellyek egy egésznek formálására belső egygyesüléssel összszetsatoltatva vagynak. Adja isten, hogy Unokáink ezen egymás eránt hűséges szövetségnek tsillagzatjában Száz oly tsillagokat szemléljenek, mellyek annak, a' naphoz hasonlító világosságát fényesítsék. Mi ezen Szövetségi fővárost, legszebb 's legjobb jövendőnek re-

ménlésével hagyjuk ide. Melly nagy kevélység töltheti-el szíveinket, mikor meg gondoljuk, hogy magunk felől ekképpen szollhatunk: Nintsen a' földnek széles kerekiségén olyan ország, a' mellyben olly előmenetelesüléseket lehetne szemlélni, mint nálluk! Mint Országlószékünk minden kétszinkedés nélkül tudunkra adta, semmi félelmet nem vihetünk honnyainkba magunkal, azeránt, hogy a' közönséges békesség, melly hozzánk *ily sok gazdagságot, ily sok szorgalmatos embert hoz Európából*, megzavarodhassék. No tehát térjünk vissza, ki dél, ki észak, ki napnyugot felé, 's ha lehetséges erőssítsük-meg még jobban mindenütt azt az atyafiui szép egygyességet, mellyet a' minnyájunkal közös és legfőbb haszon parantsol; ez az az egyetlenegy Szent Szövetség, melly a' mi boldogságunkal megegygyez. Ezen esztendőnek Decemberében ismét köszönteni fogjuk egymást ezen tisztesség' helyén, 's meg fogjuk Elölülönknek, mint Országlószékünk *Organumának* szavaiból hallani, a' mi nevezetes az alatt országunkban elő fordult és történt."

Miképpen állottak a' dolgok ezen szabad ország és Spanyolország között, 's mi újságokat lehetett vagy nem lehetett onnét mostanság várni, erről így fejezik ki gondolkodásaikat a' *Washingtoni* újságlevelék: — „A' Képviselők' kamarája, a' Fő és Vice Elölülönök, a' Státustitoknokjainak, 's egyéb Fő Tisztviselőjinek böltsességébe helyheztetvén bizodalját, egész bátorsággal reájok bizta, hogy a' maga elszéledésének ideje alatt Spanyolországgal előfordúlható minden kétséges kérdéseket elintézhessenek, 's ha úgy talál kívántatni, azok eránt a' Senátus' tanátslását is meghalgassák. Ezt azután tselekedte a' Képviselők' kamarája, minekutánna a' külső dolgokraügyelő Státustitoknok (Minister) Adams, az Elölülönök parantsolatjára, a' Spanyolországgal

való alkudozásokat illető irásokat, öszszeséggel mind a' kamara' elejébe terjesztette volna. Ezen irásokból nem jön ki az, hogy még mostanság Spanyolország ellen valóságos hadakozást kezdeni elkerülhetetlen lenne: azonban tsakugyan hatalmat adott a' kamara az Elölülönök, hogy, ha az Egygyesült Státusok' bátorsága 's a' nemzet betsülete kívánni találják, minden szükséges eszközöket elővehessen. — „A' Spanyolok ellen való hadakozást ugyan, így szoll a' *Nemzeti Intelligencer*, tagadhatatlanul sokak kívánják: mindazonáltal, bár hasznára lehetne is ez bizonyos magános lakosainknak, kérdés, hogy megegygyezne-e Státusunknak politikájával? Midőn a' *Seminoles* nemzetet, mellyet Spanyolország megzabolázni köteleztetett volna, meg nem zabolázván, magunk szerentsésen elnyomtuk, már ez által elhárítottuk az egygyik okot, melyre nézve Spanyolországot megtámodhattuk volna. A' mi az Amerikai Konzúlnak Meade úrnak Kadiksban történt elfogattatását illeti, ezen tekintetben a' Congressus' meghatalmazta vala az Elölülöt, hogy haladék nélkül való visszatromfolással élhessen. De erre se' vala szükség, minthogy a' Spanyol Udvar azonnal megparantsolta a' Meade úr' elbotsáttatását. Ez a' hadakozásra való okunk is el van tehát hárítatva. Mind ezek azt mutatják, hogy már ezen esztendőben bajosan fog valami lenni a' hadakozásból. De még is nagyon hihető az mind ezek mellett is, hegy mi a' szép Floridákat, még ezen esztendőben, 's még a' Congressusznak öszszegyülekezése előtt elfoglaljuk, de nem erőszakosan 's nem vérontással, hanem egygyezés által. Mert már Anglia is kinyilatkoztatta, hogy országunknak ezen nevedése 's ezen kerekittődése ellen semmit se' fog szollani, melly nyilatkoztatás által elegendőképpen kijelentette, hogy az

Amérikai népekkel egygyességben's barátságban kíván élni!

Spanyol Amerika.

Már érkeztek azon verekedésekről, mellyek a' *Bolivár* insurgens és *Morilló* Királyi seregeik között, a' múlt Februariusban 's azután néhány napokig, a' Veneczuelai vidékeken folytak, újabb tudósítások, mellyek már valóbkeppen beszéllenek az ott történt véres tsatakrol. Sajnos a' Király' részén lévökre nézve, hogy a' dolog, ezen újabb tudósítások szerént, nem úgy ütött ki, mint a' nékiek kedvezö 's legelsőbb tudósítások által Londonban és Madridban közönségessé tetetett vala. Ezen legújabb tudósítások April. 9 dikén indultak Sz. Tamás' szigetérol, 's így beszélik elő a' dolgot: —

„*Bolivár*, ki a' Calabozói verekedések után nem nyomult vala elő a' maga egész hadi szállásával *Sombreró*hoz, tsak egy Osztályt küldött vala el a' *Morilló* kergetésére, oly rendeléssel, hogy ezen Osztály, *Vittoria*, *Marakay*, és *Consejó* vidékeiket, az az, az *Araguai* egész völgyet apró csoportokkal megrakván, iparkodják az insurgenseknek minden ott találtató jóakarójikat magához tsatolni, 's a' maga seregét ezek által meg erősíteni. Ezen plánumot az insurgensek tökéletesen végre hajtották. Míg ezek történtek, *Morillo* sem vesztette el az időt vesztegléssel; *La-Guayrából*, *Caracasból*, 's *Puerto Cabelló*bol az örzö seregeket mind magához szollította, 's öszszetsatolt egész erővel, az *Araguai* völgyön elszéledve lévő insurgens Osztályra ütött. Ezt látván az insurgens Osztály a' völgyből hátrálni kezdett. Hátrálását *Curá* városán, *La-Puerton*, és *Marakayn* által folytatta, 's noha hátrálva de még is mindenütt hevesen verekedett, mellyel arra czélzott, hogy a' Spanyolokat, a' térségig tsalhassa; 's így történt, hogy ha szintén ezek a' tsatazó helyet mindenütt

megtartották is, az úgylátszó győzedelmeskedésközben legjobb tisztjeik elhullottak, 's maga *Morilló* fő vezér is lántsadöfést kapván, magát a' tsatazó mezörol *Valenciába* vitetni kentelenített. Az insurgensek azonközben meg nem szüntek folytatni előbbeni plánumjokat; hátrálások által a' Királyi seregeket tökéletesen megtsalták, úgy hogy már *Sombreró*tól tsak hat mértföldnyire *Rastrónal* allottak, mikor a' Királyi seregek eszekbe vették, hogy az insurgensek' ereje sokkal nagyobb mint ök gondolták; azonban már most nem is a' magok bátor *Morilló*jok által vezéreltetvén: ekkor ök fogtak a' hátráláshoz, 's az insurgensek' lovassága által egész a' *Villa-Curai* hatmokig kergettettek, a' hol a' *La-Torre*' fő hadi szállása volt. — Ezen szerentsétlenségeknék még az a' kedvetlen következése is lett pedig a' Királyi seregekre nézve, hogy az ö vezérjeik között egyenetlenség támodott. *Gen. Morales*, ki az ö előljárol tsapatjokat vezérlette, 's az ö nevezetesebb tisztjeik közzé tartozott, letétetett. *Moxo* nevü Kapitány-Generálist hajóra ültették, és Spanyolországba haza küldötték. — Egy insurgens armáda *San-Carlos* felöl *Valenciához* tizenhat mértföldnyire előnyomulván, e' tájan *Morillót* magát fenyegeti.

H a y t i.

Ha meg talál valóságosúlni, nagyon nevezetes újság leszen, a' miröl egy *Washingtoni* nagy kereskedö ház, *Port-au-Prince* városából (mint írja) hiteles tudósítást vett. Eszszerént *Henrik* Király is meghalt volna. Nagyon különös lenne, hogy két ilyen, halálos ellenségeskedésben élt, Uralkodó Fejedelmeket éppen azon egy időben békeltesen öszsze a' halál.

Egy Német tudósító így ír *Port-au-Prince*bol a' *Pethion*' halálárol: — „Itt úgy beszéllnek az Orvosok, hogy ötöt

könnyű lett volna még most is meggyógyítani, ha maga akarta volna, vagy tsak hogy ha élni akart volna az orvossággal, de semmit be nem vévén két napok alatt oda kellett lennie. A' testét behalmozták, 's azután arannyal himzett veres gála ruhába öltöztetvén, a' népnek nézésére kitették. Temetése Mártz. 31-dikén ment véghez. Ily érzékenyítő dolgot, így szoll a' tudósító, életemben még nem láttam. A' népnek illy tettetés nélkül való nagy szeretetét 's jóindulatját leírni az én penám nem alkalmas. Majd minden szájak így kiáltoztak tele torokkal, könyvező szemekkel, és zokogással: Légy boldog kedves jó Atyánk! Nyugodjanak tsendesen tetemeid! Közönségesen beszéllek, 's nem is lehet különben: ennek bámulásra méltó jó embernek kellett lenni; mert, hogy valaki az ő magaviselete által, egy ilyen, némelly tekintetben még 'a' vadságig pallérozatlan nemzetben, maga eránt illy érzékenységet gerjeszthessen-fel, sok kívántatik ahoz. Testét a' Szabadság' fája' gyökere alá, belső részeit az úgy nevezett *Fort-Nationalba* tették-le. Szívét, a' szeretet és háládatosság' bizonyosságául visszaadták familiájának. Elenyészését tsaknem kipótolhatatlan kárvallásnak tartják lenni. Elölülőségében Pethion Sándor nevet viselt, de Sabest volt eredeti valóságos neve. Hajdan Kováts mesterember volt.

Frantzia Ország.

Mint írják, a' Frantzia Országlószék valósággal oly szerentsés vala, hogy már azon 24 millió Frankokból álló esztendőnként való interes-summát is összegyűjtötte, melly néki arra kívántatott, hogy az idegen seregeknek Frantziaországból lejendő eltávozásokat ezen esztendőben kieszközölhesse. — Hogy az idegen seregek ezen öszön Frantziaországot oda fogják hagyni, már semmi kétség alatt lenni nem látszik. —

Státustanátsos Portalist, Romába küldötte a' Frantzia országlószék, mint beszélnek, azért, hogy a' *Concordatára* nézve előfordúlt akadályokat, melyekre nézve az, a' Frantzia törvényhozó kamarának ülésiben elő sem vétettethett, hárítsa-el; vagy, másoknak erőssítések szerént, azért inkább, hogy egészen új Concordatát eszközöljön ki.

Egy történet, melly a' *Fueldes'* gyilkosainak állapotjára nézve nem régen elő frndúlt, némelyeknek fejébe nem kis szeget ütött. A' történei ez: — Az *Aveyron* departamentjének egygyik (nem írják melyik) fő tisztjéhez egy levél érkezett, melyre Ostendei bélyeg van ütve. Az aláírás tsak ezen két betű, C. V. Május 18-dikáról van dátáltatva. Foglalatja ez: — „Ha még nem késő, vegyenek elő az urak minden eszközöket, hogy az ártatlanoknak fejeiket, a' gillótin vasa alól kiragadhassák; mi vagyunk a' *Fueldes'* gyilkosai; mi ezen szempillantásban hajóra ülünk, 's minket a' törvények' bosszúállása már utól nem érhet.“ — Ha játék ez a' levél; egy kissé' vastag tréfa ily szomorú dologban: ha pedig valóságos találna lenni az intés, még különösebbé tenné ezen különben is elég vad gyilkosságot.

A' *Fueldes'*nél még undorítóbb gyilkosság fordúlt elő nem rég' Kolmárban a' Felső Rénusi departamentbéli esküdtek' ítélőszéke előtt. Itt egy anya és fia gyilkoltak-meg egy férjet 's atyát. A' gyilkos aszszonyra és fijára oly ítélet mondatott, hogy meztelen lábbal és egy ingben, fátyollal betakart fővel, a' vesztőhelyre vitettetvén, fejeknek elüttetése előtt jobb kezeik vágattassanak-el.

Nagy Britannia.

A' Király' születésének, a' ki Junius' 4-dikén 80-dik esztendejét elérte, emlékezetét, mint mindenkor úgy most is nagy pompával inneplették Londonban.

Az innepet reggel minden harangoknak zugása adta hírül; déli 1 órakor az ágyuk Salve-lövésekkel köszöntötték ő Felségét; estve a' közönséges épületek és számos magános lakosoknak házaik megvilágosítottak. — A' Királyné, kinek egészsége ismét helyre állott, ugyan ezen napon magát a' kastélya mellett lévő kertbe, gyalog hintóban, sétálni kivitetvén, a' Régens Princz kísérte, mindenütt a' hintó mellett menvén gyalog.

Burdet néhány óráig tartó beszédet mondott el Jun. 3 dikára viradó éjjel a' parlamentum alsó házában, annak reformáltatását jóvallván. A' plánum, melly szerént ő ezen dolgot elrendeltetni szeretné, ennyiben áll: Az Anglus vidékeket, általjában vévén, fel kell osztani 658 kerületekre; minden kerületnek legyen egy képviselője. Minden Anglus férjfi, akár birjon ingatlan jószágot akár ne', mihelyest 21-dik esztendejét betöltötte, voksolási jussal birjon a' maga kerületében. A' választás' munkája az egész országban egy napon kezdődjék 's egygyen végződjék. A' Parlamentum' tagjai minden esztendőken újra választattassanak. Ezeknek jóvallására való indító okait az ország' régi Történetirásaiból vette az Orátor. Eszébe juttatta a' képviselőknek, hogy régen hitnek letétele által kötelezték arra magokat a' Királyok, hogy a' népnek tanátsadásait meghalgtják; hogy az esküvésnek szokott formájában mindenütt ezen kifejezés fordul elő: *plebs et vulgus*, melly ellene mondhatatlanul az egész nemzetet jelenti; 's hogy végre egy Anglus Cancellarius már négy száz esztendőknél előtte megesmerte 's kifejezte ezen principiumot, hogy egy Anglusra se' vettethetik adófizetés a' maga meggyegyzése nélkül. — Melly kevés reménsége lehessen Burdetnek ahoz, hogy valaha ezen jóvallását végre hajtathassa, megtettzik abból, hogy az egész házban csak Lord Cochrane találtatott, ki az ő jóvallásaiban megegyezett. Azok is, kik

külömben a' Ministerekkel ellenkezni szoktak, most mind ő ellene voltak. *Brougham* azt mondta, hogy ámbár egy okos képviselő se' találtassék is, ki a' mostani képviseletnek megjobbittatását szükségesnek ne tartsa: illy erőszakos felfordittatást tsakugyan nem lehet tanátsolni; 's nintsen a' régi Historiákban is nyoma. Névszerént a' *Magna Chartában*, a' hol a' mondatik, hogy akarátja ellen egy Anglusra se' lehet adót vetni, nem úgy van a' kifejezés: hogy *nullus homo*, hanem így: *nullus homo liber*, melly alatt tehát, éppen azon időben, melyből Burdet úr a' maga jóvallásának indító okait le akarja hozni, *Privilegiatus Classis* értetett, és akkor a' legterhesebb *Aristokratia* uralkodott. Utóljára tsakugyan nyert Burdet annyit, hogy voksolásra bortsátották jóvallását: de a' jelenlévő 108 tagok között 106-ton találtattak, a' kik ellene voksoltak.

Ujabb Dolgok.

A' mellett is, a' mit feljebb iránk, hogy Ostendéből megintés érkezett volna az Aveyron departamentnek egygyik fő tisztjéhez azeránt, hogy a' Fueldes' gyilkosai ne ölettenessenek-meg, mert a' valóságos gyilkosok hajóra ülvén, eleveztek oda, hol őket az igasság' keze el nem éri: ma kapók a' tudósításokat, hogy Jun. 2-dikán estvéli 11 órakor megérkezett Párisból Albyba a' posta azon hírel, hogy a' bünösök' apellálása visszavettett, 's más nap dél után, Bastidének, Jausionnak, és Colardnak, Gillo-tinnal fejét vették, *Benoit Annát* pedig az nap' délelött pellengerre állítottak, 's belyeget sütöttek reá.

A' Bax megölettetését elhalasztották, azért, hogy ő a' Király' kegyelmébe van ajánltatva; a' Bankalnéjét is el, azért, hogy még fontos vallástételeket reménlenek tőlle.

A' megölettettek utolsó lélekzésekig erősítették, hogy ártatlanul hálnak-meg.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Keszthelyi Georgikon Májusi Látogatását illető leírásnak végezete, a' Budai Német és Pesti Magyar újságlevelekből öszszeszededgetve: —“

„Assessori Diplomákat kaptak: Gróf Salm Hugo, Báró Duka Cs. K. Fegyvertármester ö Excellentziája, Báró Stifft Státustanátsos úr, a' Györi Kerületben Dudományi K. Fő Igazgató Fő Tisztelenő Fejér György úr, a' Szakszentétseni Albert K. Hertzeg' Uradalmainak Régense Wittman Mihály úr, Hahoti Apátur 's Keszthelyi Plebánus Fő Tiszt. Ruszek József úr, a' feljebb is tisztelt Villax Ferdinand úr, Pesti Professor Hadaly Károly K. Tanátsos úr, a' Hazai Tudósítások' Kiadója Kultsár István úr, Báró Mandel Titoknokja Vanggo Cajetan, Baromorvoslast tanító Professor Brankala Romanus úr, a' Gróf úr ö Exc.ja' volt Uradalmi Igazgatója Nagyváthy János úr, 's Inzsinör Szajdenschwartz János úr. — Hasonló Assessori méltósággal tiszteltettek-meg a' Pristaldeumra nézve, mely a' Georgikonnal öszszefoglalva van, a' Posonyi K. Akadémiánál Magyar Privat és Criminalis Törvényt tanító Prof. Szlemenics Pál úr, 's az Intézet Archonja Professor Pfahler Károly úr.

„Azon 200 forintokból álló két jutalmak között, mellyek azon Magyaríróknak határozatva vagynak, kik magokat Gazdasági írásaik által érdemesítik, egyiket feljebb tisztelt Direktor Nagyváthy úr, másikat Kultsár István úr nyerték el, ez a' maga újságleveleiben gyakran kiadott gazdasági hasznos tudósításokért.

„A' beküldetett gazdasági munkák között megneveztetnek továbbá: *A' Krumpli legjobb nemeiről 's mivelletese*

módjáról; Asboth János Direktor és Préfektus úr által. — *A' Georgikon' munkálgató erejének felszámllaltatása*; ugyan azon Szerző által. — *Egy jutalomra kitett kérdésre való feleletek*; *Palleta György* Inspektor úr, *Petrovics János* Gazdasági Professor úr, és *Süveghjártó Christoph* Szentgyörgyi Kassatartó úr által, mindenik által külön külön. — A' Gazdasági Szerállapotnak, az abban lehető kimélléseknek, 's kiosztogatandó jutalmaknak megmagyarázása; *Cáurgói Számtartómester Leibitzer János* úr által. — *Építési Oktatás*, Fő Inzsinör *Kehen Wilhelm* úr által. — *A' Szyrmiumi külömkülömb szöllőfák' leírása*; Professor *Rummy* és *Archimandrita Dolits* urak által. — *Az Oláh pajláknak s egy jó haszonvehető terehhordó szekérnek leírása*; *Kapniki Bányász-Aktusrius Schubert József* ur által. — *A' Frantziaországban 's annak szomszédságaiban találtató nevezetesebb gyümölcs, erdős, 's egyéb kerteknek leírása*; *Bene Gergely* úr által, a' ki, minekutánna a' kertész mesterség' tudományabéli tanulási esztendőket a' *Georgikonban* szorgalmatos tanulással 's gyakorlással töltötte, azutan *Austriát*, *Német* és *Frantzia* országot beutozta volna, mostan *Hollandiának Harlem* nevű városában tartózkodik, 's szép tapasztalásainak gyarapításákan foglalatostokodik. — A' beküldetett külömbkülömbféle *modellák* között legérdemesebbnek találtatott a' figyelemre, egy még eddig nem esmert 's egészszen különös alkotású *Kukoritzatartó* alkotmány, melyről azt tartják, hogy nagy hasznuvá lehet. Ezen modellát a' fentisztelt *Báró Pásztory* úrnak köszöni a' *Georgikon*.

Minthogy a' bölt Fundátor a' hasznot mindenben öszvekapsolja a' kelleme-tessel: itt is az eddig említettek után a'

Declamatorium következett, mellyet kellemetes Symphonia előzött meg, 's azután több Practicansok, 's Liceumbeli, és Gymnasiumbeli Tanulók által tartatott Deak, Magyar, Német declamatiók következtek többnyire jeles új tárgyakról. Közben ismét harmoniás muzsika, és ének tartatván, három vendég személyek is declamáltak; 's ezek között T. *Takáts Judith* Kis Asszony a' Keszthelyi vidékről, és Asbóth János Direktor és Praefektus úrnak butsúvetelire. Így T. *Kazinczy Klára* Magyar *Idillát* deklamált. Továbbá T. Horváth Ádám úr is meglepte egy *Impromptuval* a' fényes gyülekezet' várakozását; hasonlóképpen, T. Horváth József Elek Fiskális úr és N. Somogy Vármegye' Vice-Notáriusa 's T. Bárány Boldizsár úr, mindenik egyegy verszetet küldött-be, mellyek közzül az, a' hazaszeretetet fejezte ki, ez a' Helikonhoz intéztetett. Befejezéskepen ismét kellemetes muzsika zengett, melly alatt a' vendégek három különös ajándékokkal bletsültettek-meg, u. m.: 1) A' Georgikon plánumaival, mellyek T. Asboth János Director úrnak Német nyelven készült Georgikon Leírásához fognak járulni, mellynek megjelenését ohajtva várjuk; 2) Aehrenlese des Georgikon, mellyben Liebold Dr. úrnak a' Juh-Himlő oltságrol készült tudós Értekezése foglaltatik; 3) Helikon. I. Kötet, melly mint-hogy Keszthelyen nyomtattatott 1818, és azon Versezeteket foglalja magában, mellyek a' mult esztendőben a' Georgikoni innep alkalmatosságával declamáltattak, kettős tekintetből méltó a' figyelmetességre.

A' gazdag ebéd, 's közel 80 személyre terített asztalnál való fényes megvendégelés egy ideig félbe szakasztotta a' Georgikoni látogatásnak folytatását: de az ebéd után újra folytattatott, a' midőn T. Asbóth Director úr, és Fő Tisztelendő Ruszek Apátur Ur, a' távolabbról beküldetett munkákat tsak részenként, és

summásan elő adták a' Georgikon szálájában; azután a' Muzeumnak látogatására mentek a' Vendégek, hol külömbféle természeti gyűjtemények, masináknak modellái, Georgikoni ritkább termések elő mutattattak; 's nevezetesen azon óriási kender, melly tsaknem két ölnyi magasságú, és több ritka gabona nemek természeti állásaikban. Továbbá a' Juh Akolba tért a' látogatás; 's a' valóban selyemnyájnak szemlélésében gyönyörködött. Onnan a' Georgikon Majorjába, hol a' válogatott Helvécziai tehének, és bikább az istállóban való táplálás szerént tartatván, szépségekkel, és nagyságokkal bámulást gerjesztettek. — Az erdei fák kertjében körül vezetettvén a' Vendégek egy rejtek szép tájon meglepte őket az All-Practicansoknak pásztori mulatsága, kik ködmönben, 's bőr nadrágban, birka-bőr süvegben 's pálczákkal dudu szóra tánczoltak olly válogatott fordulásokkal, hogy az együgyű öltözetben a' mesterségnek szép módját mutatnák. A' ritka fák között felmentek a' Vendégek a' Keszthelyi Heliconra is, melly barlangot formáló kősziklák felett emelkedik. A' gabona, és takarmány, 's egyéb gazdaságbeli növényeknek különös nemeik szerént felosztott tulajdon kertjek vagyon, melly a' Tanulóknak mindenkor nyitva áll; a' nagyobb veteményes, és fás kertek a' ritka válogatást mutatják, 's ezeknek végében kezdődik a' 8 telekekre felszelt Váltó Gazdaság; itt a' kapálló, és töltő ekéskel, úgy a' szénát forgató masinával is próbát tettek, 's végre a' sokféle szántó, vető, 's arató masinák újjabb jobbitásokkal különkülön megmutogattattak. E' tanúságos látogatást estve bérekesztette a' theátromban tartatott muzsikális Academia, mellyben a' Nagy Méltóságú Grófnak bőkezű költségén fenn álló Muzsika iskolának Nevendékjei is különös Concerteket játszottak. A' Praktikánsoknak száma 42-re megyen, kik magokat a' Mezei Gaz-

daságra annál tökéletesebben elkészíthetik, hogy a' Georgikonnal a' Liceum is öszve van kaptsolva, mellynek tanulói 51-re mennek.

Nem rekeszthette volna be szebb mondáson a' Budai újság ezen valósággal nemzeti inneplést tárgyozó előadásokat, mint azon, a' mellyel berekesztette: *Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.*

* * *

Beregh Vármegyéből. E' folyó hónap 2-dik hajnala, szomorúan tünt-fel Megyénknek, elragadván tőle közönségesen szeretett, és tisztelt Elöljáróját Mélt: A. Draskóczy Morvay Pál Cs. K. Tanácsos, és Első Al-Ispán urat. Ha a' kötelességnek hív telyesítése 's a' tisztségben való fáradhatatlan eljárás; ha a' közjóra törekedő munkásság, 's tsüggethetlen szorgalom köz tiszteletet érdemelnek, emlékezzünk vissza a' Néhai Elhunytak életére, 's valljuk-meg, hogy mind azon 37 esztendő, mellyeket a' Megye' szolgálatjára feláldozott, mint még annyi emlék oszlopai buzgó hazafiúságának. Kétszeres vonzódást érez a' szív, midőn a' lélek' érdemeit, emberszeretet, szelédség, alázatosság, 's ártani nem tudó indulat tetézi. Ilyen vala az idvezült Néhai úr, 's e' vala pályája, mellynek 96-dik évét, egy rég óta fenyegető mejjfuladás örökre bezárá. — A' jó emlékezet' v géliussai lebegjenek áldott halmvai felett!

B. é t s.

A' mai Beobachter még egyszer jelenti, hogy nem igaz, a' mit más újság-levelek arról elhíreltek, hogy Parma, Piaczenca, 's Guastalla a' Luccai Her-

tzegnének egy új kötés szerént által adat-tatnának. Az igaz, (így szoll a' nevezett újság) hogy a' Fő Hertzegné ö Felsége (a' Parmai Hertzegaszszony) Felséges Szülőinek meglátására nem soká Bétsbe érkezik: de még ezen nyáron vissza tér Pármába.

* * *

Az Austriai nemzeti priv. Bankó' Igazgatása kihirdettette, hogy az annak *Statutumai* által meghatározott 15 Conv. forintokat, mint a' folyó esztendőnek első Semestrisére eső dividendumot, Juliusnak 1-ső napjától fogva minden Aktzionariusok kivehetik, melly summát azok, kik Jan. 1-ső napja előtt adták-be Aktziájikat, egészszén, a' későbbiek pedig, ahozvaló mérséklés szerént kapják. — Ennek fellelte mind azok, kik Aprilis 1-ső napja előtt adták-be, minden Aktziáért kapnak még 5 Conv. forint nyereséget is, melly a' Bankó' munkálódásából jött-be. Ezen 5 forintokat is a' 15-tel egygyütt, azon egy stempeles Quietantziával vehetik-ki.

H í r a d á s.

Holitschban, Magyarországon, a' Cs. K. Ösi és Familiaai jószágok Fő Igzzgatása által, ezen esztendőben, Augustusnak 24-dik és 25-dik napjain, feles számú eredeti Spanyol hágó kosok, és több mint 2000 darab, a' tenyésztetésre alkalmas anya, 's egyéb jó-kóri juhok, számos fejő tehenekkel 's borjakkal egyetemben, kótyavetye' után fognak a' többetigérőknek, kész pénzel való fizetésért, eladattatni. —

A' kótyavetye a' feljebb mondatott napokon, a' szokott rendtartás szerént dél-előtti 9 órakor fog a' Holitsi Cs. Kir. nyári kastélyban véghez menni. Költ Bétsben Junius' 11-dik napján, 1818.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Jun. 19-dikén 247 $\frac{1}{2}$. — 20-dikén 247 $\frac{1}{2}$. — 22-dikén 247 $\frac{1}{2}$. — forintot.